

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV. Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300.
Kéziratok nem adatkak vissza.
Hirdetések Árszabály szerint.

Függetlenségek és szocialisták.

Szeged keresztény polgárai szives figyelmébe.

Uj és Szegeden sajnos teljesen ismeretlen mozgalom indult meg néhány héttel ezelőtt a szegedi magyar munkásság körében: a keresztény szociális mozgalom. A jobbérzésű, a hazafias s a keresztény gondolkozású szegedi magyar munkásság — néhány száz mindenre kapható züllött alak kivételével — már rég verte ki Szeged városából a hazátlan s az istentelen vörös demokratákat. Más mozgalom híján a saját józan magyar eszére támaszkodva s a szervezkedés ereje nélkül is tisztességgel megélt a saját emberségéből. Vagy két héttel ezelőtt néhány lelkes keresztény szocialista megismertette velök a keresztény magyar munkásság egyetlen jó-akaróját: a keresztény szocialista pártot. S a józan szegedi munkásság mintha mély álomból ébredt volna fel a ragyogó valóságra, lelke egész melegével, szíve őszinte lelkesedésével százkint jelentkezett a keresztény szocialista lobogó alá.

Míg a szegedi keresztény szociális egyesület hivatalosan meg nem alakult, addig a zsidók járszalagján táncoló vörösek a bakonyi erdő utonállónak módjára próbálták az ifju mozgalmat csirájában elfojtani. Egy álló héten keresztül napról-napra csapatostul vonultak fel a békén értekező keresztény szocialisták ellen, hogy azokat valahogyan megfélemlíthessék. Kétszer kellett őket a rendőrséggel szétkardlapoloztatni s ők mégis erőszakoskodtak. De minden erőszakoskodásuk dacára is a Szegedi Keresztény Szociális Egyesület végre július hó 31-én hivatalosan megalakult és néhány száz elszánt harcossal zászlót bontott.

Mindezeideig a szegedi zsidó-lapok az egész dolgot klerikális „hecc”-nek minősítették s jóleső fölényvel megmosolyogták. Most azonban már ludbőrös lett a hátuk. Mikor a vezetőség névsorát elővették és mérlegelték: korszakalkotó felfedezést tettek. Hiszen ebben az új „klerikális bandában” (ahogy ők szokták írni) tekintélyes 48-asok is bennülnek s így hát mégis csak valóságról és nem heccről van

szó. Hozzá mily kínos ez a valóság: a dédelgetett zsidó szociáldemokrácia esküdt ellenségei tekintélyes 48-as polgárok és munkások. „Veszélyben a (zsidó) haza, veszélyben a zsidó uralom, veszélyben a rebach, veszélyben a százezreket jövedelmező jakab fillér!” kiáltottak erre egymás között össze-vissza s kiadták a jelszót, hogy most már nem szabad tovább hazátlan bitangoskodni, hanem adni kell a nagy 48-ast s a lángoló hazafit és az egész ifju mozgalmat úgy állítani oda a szegedi közvélemény elé, mintha veszélyeztetné az „imádott” 48-at s az „imádott” hazát. Es megszülettek a nagyhangu cikkek, a vérző szívű jeremiádák a „Szegedi Estilap” s a „Szegedi Friss Ujság” türelmes hasábjain. „Fekete zürzavar Szegeden”, „Függetlenségek és szocialisták” s más egyéb hangzatos címek alatt „a sötétség birodalmáról” s „a néppárt demagóg-szervéről, a keresztény szocialista pártról” táltosi hangon megírják, hogy „a függetlenségi pártot elvbarátai részéről veszély fenyegeti”, amely a legközelebb nyilvános gyűlésen szólítja fel a klerikális szervezet tagjait, hogy lépjenek ki a függetlenségi pártból.” A legkitünőbb országos szennylap „A Nap” ennek következtében nyilatkozattételre szólítja fel Becsey Károly dr.-t, a szegediek 48-as képviselőjét, a ki „szencziós” válaszában tagadja azt, hogy ő „a keresztény szocialista párttal nexusban volna” s a „leghatározottabban elítéli a felekezeti alapon való szervezkedést.”

A zsidó-manőver tehát legalább Becsey úrra vonatkozólag — ha ugyan ismét nem hazudik „A Nap” — sikerült volna. A hazafias Becsey fölült a hazátlanoknak s velök kezét fogva elítéli a hazafias alapon álló keresztény szocialistákat, akiknek mozgalmaról fogalma sincs s a kiknek törekvéseiről a vörös szocialisták lapjaiból vette hamis értesüléseit.

Most még csak az kellene, hogy az a bizonyos nyilvános gyűlés fel-szólítsa „a klerikális szervezet tagjait a függetlenségi pártból való kilépésre”

s akkor Szegeden „fényes győzelmet aratna a magyar becsület és Kossuth Lajos liberálizmusa” (Szegedi Estilap 1908. aug. 7.)

Akik így irnak s így éreznek, azoknak — ismétlem — fogalmuk sincs a keresztény szocialisták mozgalmaról és akik azt merik állítani, hogy a szegedi keresztény szocialista párt a szegedi 48-asok ellen bontott zászlót, azok rosszakaratu rágalmozók s még rosszabb akaratu hazafiak, mert ilyen és hasonló állítások által csak arra utaznak, hogy a különböző hazafias mozgalmak vezetőit és lelkes tagjait épen a hazafiság legnagyobb kárára egymás ellen uszítsák.

Igen, itt a rosszakaratu uszítás aknamunkájára kell rámutatnunk, a melyet minden jóérzésű magyar hazafinak teljes energiával kell meghiusítania.

Különböztessünk csak tisztán és érthetően s rögtön világos lesz előttünk minden! — Mi is az a 48-as párt és mi a keresztény szocializmus, a keresztény szocialista párt?

A 48-as párt egy közjogi alapon álló polgári párt amelynek végső eszménye a politikailag s gazdaságilag független Magyarország; a keresztény szocialista párt pedig egy gazdasági alapon álló munkás párt, a melynek legközelebbi célja a keresztény, magyar munkásság gazdasági és politikai függetlensége és gazdasági és politikai megerősítése s így végelemzésben az ő végcélja teljesen födi a 48-as program végcélját.

Ezek a pártok tehát ha jól fogják fel hivatásukat, sohasem lehetnek egymás ellenségei és sohasem dolgozhatnak egymás ellen, ellenkezőleg karöltve kell ápolniok a magyar hazafiságot s karöltve kell kivívniok a magyar függetlenséget: az egyik a magyar polgári társadalom, a másik a magyar munkásság segélyével.

Már most, ha a keresztény szocializmus Szegedre is bevonul, ez nem annyit jelent, hogy a függetlenségi pártot szét akarják bomlasztani, ellenkezőleg, az a körülmény, hogy a keresztény szocializmus zászlaja köré

épen a függetlenségi párt oszlopos tagjai csoportosulnak, csak megerősítheti a 48-as párt eddigi helyzetét.

S épen ezért nagyon csodáljuk Becsey Károly szenzációs nyilatkozatát! O ugrálszik még most sem tudja azt, hogy Nagy Emil, Gotthard Sándor, Mansdorf Géza báró, Mádi Kovács János, Batthyány Tivadar stb. 48-as párti képviselő létükre nyíltan keresztény szociálistának merik magokat vallani. Hát ha ezek megtehetik, miért ne tehetné meg ugyanazt Várhelyi József, szeged-rókusai plébános és mások?

Ne üljünk fel tehát a vörös szírének csalóka hangjainak, akik egyebet sem tudnak, mint csak erőszakoskodni, vagy ha ez nem sikerül, frontot változtatva a hazát félteni s a hazafias pártok háta mögé bujva azokat képzelt ellenségekkel ijesztgetni.

Mi, keresztény szociálisták nyugodt lélekkel várjuk tehát ezt a népgyűlést, amely után úgy hisszük, hogy nem a feketéken, hanem vöröseken fog fényes győzelmet aratni a magyar becsület s Kossuth Lajos liberálistmusa.

w.

Rémuralom a Csajkások között

(D—e) Igaz-e nem igaz-e, személyes tapasztalatok révén nem tudtunk meggyőződni. Amde a Zasztava legutóbbi számában oly dolgokat olvasunk, amelyekből arra kell következtetnünk, hogy a Csajkás-kerületben valóságos rémuralom dühöng.

Néhány héttel ezelőtt egy lelketlen ember felizgatta a Csajkásság szegényeit, hogy ha a magyar bíróságok nem ítélték meg nekik, ami őket megilleti, hát szerezzék meg azt maguknak erőszak, vér árán is. Tartani kellett a lázadástól, a lázítót elfogták, s megtették az esetleges, veszélytjelentő népmozgalom elnyomására az intézkedéseket. Ezzel be kellett volna érni.

De vajjon úgy történt-e? Ha a Zasztava hírének hitelt adhatunk, akkor nem. A lakossággal, különösen a szegényebb sorsu néppel vérlázító módon bánnak.

Kovilban egy század katonaság állomásozik. Ez még hagyján. De a csendőrséget vádolják meg különös kegyetlenséggel. Az embereket egyenkint hívják kihallgatásra és ütök verik őket.

Lovakhoz kötik, s az üggető ló után futni kényszerítik. Szentivántól Vilováig háromszor esik össze a ló után üggető szerencsétlen ember. Háromszor locsolják föl vízzel, s a kinzás folytatódik.

Hát ha ilyesmik megtörténnek, ez minden tekintetben tapintatlanság, s a magyar kormány ezen hajmeresztő állapotok megszüntetésére kell törnie a magyar nemzet, a nemzetiségek közötti béke jól felfogott érdekében is.

Ugy tudjuk, hogy a csajkás-földek kérdését sohasem tekintették politikai kérdésnek. De ha rémuralmat enged ott meghonosulni a magyar kormány, akkor a Csajkás-földek ügyében az érdekeltek nem csak politikai kérdést fognak keresni, hanem politikai üldözést is látnak, elmondhatjuk, nem minden alap nélkül. Hatalmas agitációs eszközt ad a kormány azoknak a nemzeti-ségi tulzóknak a kezébe, akik amugy is, mint a zsákmányra leső vad, kutatják a magyarelles izgatásra felhasználható eszközöket és alkalmakat. Ez pedig nagy hiba: a kormány csináljon politikai kérdést abból, amit maguk az érdekeltek is csak érdekcsoportok gazdasági ügyének tartottak eddig!

Csak néhány idézetet kellene leírnom, s ezekből is következtethetnénk arra, hogyan lehet a tisztán magánjogi pörös ügyből politikai fegyvert kovácsolni. A nagy áldozatokra hivatkoznak a nép előtt, a harc vé-

delmében kiontott vére, amelyért a szerbek e területet kapták. Mindenki aludt, csak ők álltak őrt, csak ők ontottak vért, írják a népnek. Mások előrehaladtak, földmívelést tanultak, csak ők védtek az ország határát vér árán is. Es ime, mindezért a köszönet a mai rémuralom.

A szerb nép lelkét a kozmopolitikus eszmék még nem tették ilyesmi iránt érzéketlenekké. Ezeknek a szívében törzsűrés minden izgató szó; szenvedélyeket lángra lóbbanó erő. Mért táplálja ezt a magyar kormány a bizonyára tudtán kívül inangurált rémuralommal.

Nem ez a feladat, hanem igenis az, hogy a pör elvesztése következtében nyomorba jutott népen gazdasági eszközökkel akarjon segíteni. Örülhetünk csak, hogy a mit elmulasztanak hivatalosan, annak megvalósítására tör néhány józanabb, higgadtabb gondolkodású szerb vezérférfi.

Ezek intik a népet, hogy a rémuralom által se engedje magát türelméből kizökenteni, ne ontassa vérért szükségtelenül. Egy ily vezérember azt a tervet vetette föl, hogy a rét egyrészt hagyják meg legelőnek, a másik részét adják bérbe a szegény lakosságnak 10—15 évig tartó bérletbe olesó haszonbérért, vagy csak úgy, hogy a haszonbér a kezelési költségeket fedezze. Ezzel eleje vétetnék a vérontásnak, segítenének a szegényen, s megakadályoznák az Amerikába való kivándorlást is.

A községeknek, a vármegye törvényhatóságának, sőt a kormánynak is figyelembe kellene venni ezen tervet, s arra törekedni, hogy e terv megvalósuljon, mert ez a mai körülmények között már nemcsak gazdasági, hanem józan politikai érdek is.

A paraszt leány.

Megdöböntő dráma hírét terjesztették az újságok: egy paraszt legény megforgatta élesre fent kését menyasszonya szívében, mert nem hitt a menyasszonya tisztaságában. Azután pedig, mint a ki jól végezte dolgát elment a csendőrségre és követte, hogy számoljanak le vele, mert ölt.

Gyilkolt, mert becsületlenek hitte azt, akinek néhány nap mulva örök hűséget akart esküdni és hűségi esküt várt az Ur Isten oltáránál.

Hagyjuk el a romantikát, nézzük a száraz igazságot.

A „vidék” közismert becsületes leányait csak úgy ontják a vasuti kupék a fővárosba, mikor már betakarítottak. Mindegyik az imádságos könyvével kezében érkezik meg — és tarisznyájában a „hazai” pogácsa.

Mit tud ez az ártatlan lélek, hogy mi is tulajdonképpen a nagy város? Kábultan, virágos reményekkel hagyja el a kupét és nem léphet kettőt sem, hogy bele ne essék a kvártélyos asszony ölelő karjaiba.

Helyet keres ugy-e édes virágom? ez az első szó, szerzek én magának helyet, jót, meg fogják ott magát becsülni, addig is nálam lakhat, 20 krajcárt fizet egy éjszakára, nem sok ugy-e?

Es az ártatlan falusi lélek belemegy a csapdába, sőt azonnal ir is haza levelet és megírja az ő boldogságát, hogy a jó Mari néni mennyire szereti őt, szerez majd neki jó helyet, a szállás is olcsó... csak legyenek otthon nyugodtak...

Es a Mari néni másnap reggel jelenti egy elegáns, vastak óraláncu, gondosan kezelt szakállu urnak, hogy van új portéka...

Legtöbb esetben csak ígéret, néha pénz is — levezik a leányt a lábáról és a leány elbukik...

Az imént egyszerű, dolgos paraszt leányból dáma lesz.

Ha a Mari néni nem tudja levenni a lábáról a leányt, a sorsát így is ritkán kerül ki.

Szolgálatba lép.

A házigazda, a fiu, szobaurak gondoskodnak arról, hogy letörjék és a sárba tiporják a liliumot. Es azután jön a folytatása.

Gyilkoltatnak és gyilkolnak!

Figyelmébe ajánlom a községi előjáróknak, hogy van Budapesten igen sok zárda és egyesület, kik a szolgálatot kereső nő eseléseknek ingyen szállást és étellemezést adnak sőt ingyen el is helyezik. Tanítsák ki őket erre, kevesbitsék a lilium tiprást.

R.

HIREK.

— **Egyházmegyei hírek.** Kersch Mihály és Fiedler Lajos távozása által megürült állásokat ma töltötte be a kalocsai érseki hatóság. Legényegyesületi elnökké s ugyanannak keblében létező Mária Kongregáció vezetőjévé Ditelján István ujonnan kinevezett hitoktató lett, az iskolánézők gyóntatója s a női Mária kongregáció elnöke Vidákovich Pál, az Oltáregyesület igazgatója Raich Balázs, aligazgatója Vojnics Dezső a szabadkai felsőbb leányiskola hittanára dr. Hübner Gyula.

— **Az adózó polgárok figyelmébe.** A szabadkai adókvető bizottság ma kezdte meg működését: ma és holnap a földbérlok adóját állapították meg. A pénzügyigazgató jelentése szerint a III. osztályu kereseti adók tárgyalása 13-dikán kezdődik. E napon tárgyalják az ácsok, asztalosok, aszfaltosok és bábák adóját. E hó 14-én a bádigosok, bankárok, baromfi kereskedők kerülnek sorra. A tárgyalások 15-dikén az ünnep és 16-dikén a vasárnap miatt szünetelnek.

— **A szabadka—bajai vasuti vonal fővonalá alakítása.** A napokban kezdték meg a szabadka—bajai vasuti vonalon azon óriási átalakításokat, melyek szükségesek, hogy a pálya első rendű fővonal legyen. A munkálatnak az csak a kisebb része, hogy Csikéria, Bácsalmás és Bikity pályaudvarai kibővíttetnek. — A munkálatok lényege azon sok pályamagasbitás és pályasülyesztés, mely a vonal lejtési viszonyait teszi kedvezőbbé. Néhol két méternyi sinemelés vagy sülyesztés is lesz s eme nagy munkálatok tartama alatt csupán menetsebesség csökkenésével járó változások lesznek a vonalon. A munkálatokat a szabadkai határban néhány 100 munkás, Szutrelly felügyelő és Zachariás mérnök vezetésével kezdte meg. Egyben felemlítjük, hogy a baja—bátaszéki hid vasszerkezete még csak egy ívközben és az ártérben nincs felszerelve.

— **Szabadka egészségügye.** Sokat panaszkodnak Szabadka rossz közegészségi állapota miatt. A mult hónapnak azonban kivételnek kellett maradnia, ez ellen panaszt emelni tilos. Erre kell következtetnünk a főorvosi jelentésből, melyet ma terjesztett a közigazgatási bizottság augusztus havi rendes közgyűlése elé. E jelentés szerint a közegészségügyi állapot nagyon is kifogástalan volt. Akik meghaltak, azokat nem járvány szőlította ki az életből, hanem csak amolyan rendes halálos betegség. A halálozások miatt vigasztal tisztí főorvosunk, hogy nem kell busulnunk. Többen születtek, mint ahányan meghaltak. A mai üléstől kifolyólag nagy probléma foglalkoztat sok orvost: hova számítandók a halva születettek. Születtek is, nem is éltek még is meghaltak. A statisztikusok népmozgalmi számadatait ezen probléma azonban egyelőre nem zavarja meg, s ez némileg vigasztaló.

— **Tüdővész pusztítása a megyében.** Bácsbodrogyvármegyében az idei március hónapban tüdővészb en elhalt 239, Baján 8, Szabadkán 45, Ujvidéken 16 és Zomborban 11 egyén.

— **Nyomatvány kiállítás.** A Könyvnyomdászok Szakkörének szabadkai csoportja 1908. augusztus 15 és 16-án a Központi (Vöröskör) iskola dísztermében szakelőadásal egybekötött nyomatvány kiállítást rendez. A kiállítás megnyitása augusztus hó 15-én délelőtt 10 órakor lesz. A szakelőadást délután három órakor a budapesti központi küldött Szabó Róbert szaktárs fogja tartani. A megnyitás estjén 8 órakor társasvacsera lesz Szemmáry János vendéglős helyiségében. Egy teríték ára 2 korona 40 fillér. Akik

a kiállításán saját nyomtatványgyűjteményekkel résztvenni óhajtanak, azokat legkésőbb folyó hó 13-ig küldjék be az alanti címre: Futó Lajos Szántó-féle nyomda.

— **A vármegye közutai.** Sztankovics György, államépítészeti főmérnök jelentése szerint vármegyei közutainak állapota az 1908. évben a következő: A törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő. A folyó évi fenntartási kavics szállítása az aratási idő miatt nagy részt szünetelt. Az előirányzott utépítésekből ez ideig befejeztetett: a regőcei vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közut 102 klm. hosszban, a topolya-bajszai törvényhatósági közut 5-625 klm. hosszban, a tiszakálmánfalvai vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közut 0-803 klm. hosszban, a katymári vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közut 1-08 klm. hosszban, a tisztaistvánfalvai vasuti állomáshoz vezető törvényhatósági közut 0-608 klm. hosszban, a zombor-palánkai törvényhatósági közut Bácsóváros-Boróc között 4-8 klm. hosszban, az újvidék-szegedi törvényhatósági közut 104-9—110-667 klm. szakaszán, Magyarkanizsa határában 5-76 klm. hosszban, a magyarkanizsai révhez vezető közut 0-4 klm. hosszban, összesen 20-1 klm. hosszban. A kőanyagok beépítése és részben lehengetése folyamatban van; a csurogi vasuti állomáshoz vezető közut 1-85 klm. hosszban, a zombor-palánkai törvényhatósági közut 12-6—15-2 klm., Sztapár községen át 2-60 klm. A sztapári vasuti állomáshoz vezető közut 1-286 klm. hosszban, az apatin-gombosi törvényhatósági közut Szond és a gombosi rév között 4-3 klm. hosszban, a militics-gombosi törvényhatósági közut Gombos vasuti és rév állomás között 0-6 klm. hosszban, az újvidék-szegedi törvényhatósági közut Obecse és Péterréve között 9-4 klm. hosszban, az újvidék-szegedi törvényhatósági közut magyarkanizsai határában 5-8 klm. hosszban, a esávoly-katymári törvényhatósági közut Katymár község határában 3-3 klm. hosszban, a baja-mélykúti törvényhatósági közut Baja és Csávoly között 3-6 klm. hosszban. Mindössze 27-608 km. hosszban.

— **A himnusz.** A királyi tanfelügyelő a vallás- és közoktatási miniszter rendeletére a nemzeti himnusz szövegét és hangjegyeit feltüntető falitáblákat Bácsbodrog vármegye összes elemi iskoláinak megküldötte. Egyben figyelmeztette a tanítókat, hogy a nemzeti jelvények kezelésére és megőrzésére kiváló gondot fordítsanak.

— **Hazavándorlók figyelmébe.** A belügyminiszter a következő körrendeletet bocsátotta ki: Valamennyi vármegyei és városi törvényhatóság első tisztviselőjének. Hivatalos közlés szerint Zotti és társa new-yorki bankház (Newyork, 108 Greenwich Street) ellen a csőd eljárás megnyitott. Nevezett cégnek Pittsburgban és Chicagóban voltak fióküzletei s főleg kivándorlók pénzeinek elhelyezésével és hazaküldésével foglalkozott. Utóbbi időben a bank fizetési zavarokkal küzdött és Európából számos feljelentés tetetett ellene Amerikában átvett pénzüsszegek ki nem fizetése miatt. Felhívom, miszerint fentieket hozza azonnal a nagyközönségnek tudomására és egyben figyelmeztesse a netalán károsultakat, hogy a new-yorki cs. és kir. főconsulátus a csőd hitelezők érdekében csak úgy járhat el, ha az igény bejelentést a csőd hitelező saját kezűleg aláírta, aláírását pedig az Egyesült Allamoknak Magyarországon székeltő valamelyik consula hitelesítette. Budapest, 1908. évi július hó 22-én. A miniszter helyett: Hadik s. k. államtitkár.

— **Sertészárlat.** Baján Králik József jelentést tett, hogy sertései között sertésvész ütött ki, amiért is a rendőrség folyó hó 7-től kezdődő hatállyal a sertéspiacot bezárta, megtiltotta továbbá a sertéseknek a város határából való kivitelét és más községből a városba vagy a városon át lábbon való hajtását.

— **A szabadkai mozgófénykép színházban** új képek érkeztek. Szenzációs, oktató képek, eltérők a mozik léha képeitől. Az igazgatóság gondot fordít arra is, hogy

ne kerüljenek már csak a lomtárba való lemezek bemutatásra. Valamennyi kép kifogástalan, nem rezeg. Szerdán két francia történelmi kép kerül bemutatásra.

— **Katonai közvetítő irodák.** A fővárosi napilapok hirdetései között naponként olvashattuk a katonai közvetítő irodák hirdetéseit. Elképzelhető, mi mindent ígértek ezek a hozzáférőknek, s mennyit dugtak honorárium fejében zsebre. A miniszter most leiratban értesítette a törvényhatóságokat, hogy ezentul ily irodákra iparigazolványt kiadni nem szabad.

— **Tolvaj tanulók.** A vakációzó diákokat meg-megszálló kolduló turista-dühnek eshetett áldozatul két nagyszzebeni diák. Schieber Izidor és Schleier Mihály 15—16 éves tanulók apjuktól 6000 koronát ellop-tak s azzal utnak indultak. A nagyszzebeni rendőrség a két diák szökéséről táviratilag értesítette rendőrségünket, mert valószínű-nek tartják, hogy a fiúk Szabadka felé vet-ték utjukat.

Uj törvénykönyv!

A szeszadóról

valamint a szesztermeléssel együttesen készített sajtolt élesztő megadóztatásáról, ugyszintén a szesz-kontingens megállapításáról és annak felosztásáról. Jegyzetekkel, utalásokkal és magyarázatokkal.

Ára 4 korona.

Kapható: HEUMANN MÓR könyvkereskedésében SZABADKÁN.

A „feketék”

Csuhások inváziója — Jakabok sirása.

(H.) Nagyon nyomja a népszövetség rohamos terjedésének láttára a Jakabok fejét a bú. Tüzet okádnak és vadulnak, akár-csak a bika, mikor szemei elött vörös posz-tót tartanak. Ez ellen a veszedelmes ször-nyeteg ellen íródott meg egy kis füzetke, melynek célja lerántani erről a „csuhás in-vázió”-ról a leplet, pörre vetköztetni és odaállítani az „öntudatos” proletárok elé, hogy megutálják és fussanak a legönzette-lyebb (???) népbáratok elvtársi szeretettől dagadó keblére. — Címe: a feketék.

A miket ez a fércelmény a népszöve-tégről állit: hazugság. Hogy a népszövetség a „haladás kerékkötője,” a „butaság terjesz-tője,” hogy a népszövetség igazi célja, — „a nép teljes leigázása, nyomorba taszítása, és sötétségben tartása” — olyan bolond gom-bák, melyeket minden „öntudatos” elvtárs-nak el kell hinnie. Bokányi, Weltner stb. ja-kabok így ordítják és a többi így bögi to-vább. — De hát hiszen ide is nagyon vág az a közmondás, hogy a kutya ugat, ... a karaván halad. ...

Nem is erre az ordításra pazaroljuk most a tintát, hanem azt akarjuk leszögezni, hogy a jakabok veszett módon kergülnek, mert a Népszövetség „alig csak fél eszten-deje alakult meg s azóta minden akadály nélkül, kettőzött erővel terjed szerte az or-szághban a csuhások inváziója.” Képzelem, mily fájdalmak között nyögte ki a Népszava jakabkaja ezt a tényt. Bármily kínzó, be kellett ismernie, hogy a népszövetség egy olyan harcosként jelent meg, mely ugyancsak ku-pán üti a világmegváltó jakabokat és befü-työl annak a gyöngy munkának, mikor or-ránál fogva vezethették — birkák módjára — az „öntudatos” munkásságot.

Igazán sok nyögés, sok emésztő — léha közbösség után, ugy látszik megszületett végre valahára az a szervezet, mely egysé-ges munkába állitva a kath. tábor, kiáll és kezdi megmutatni, hogy nemesak zsidók és jakabok vannak ebben a hazában, hanem itt volnának még mi is. Es itt is maradunk. Ki-lencsáz évvel ezelőt még valahol Galici-ában füttyölt az az öreg Jakab, kinek drága csemetéi most kigyót-békát kiabálnak ránk, nem jakabvér, hanem keresztény magyar vér folyt a mohácsi, saját véres mezőkön — hát akkor van is jogunk hozzá, hogy ez a keresztény magyar vérral ittatott föld a miénk és ne a „galíciai invázió” pájeszos alakjaé legyen.

De azért kedves jakabok, majd még jobban is meggabalyodnak maguk. Mi meg-sugjuk, hogy még nem mindenki van a Népszövetség „butító” zászlaja alatt. Még sokan csak most ébrednek. Pl. megyénkben is ta-lálnak még egy pár falut, hof lehurrogatják a Népszövetség szónokait, de ez csak olyan sovány vigasztalás, mint a fiakkeres lónak az, hogy egy-két hónapig még nyoszöröghet, aztán Bécsbe viszik. Azért csak erősen szo-ritani a szájkosarat, szedni erősen a birka-adót, mert még csak ezután jön a feketék igazi munkája és akkor önknek befüttyültek, sirva bucsuztathatják kisebb-nagyobb pocak-jukat a pártkassza nevű husosfazéktól s utaz-hatnak — keresni — „hálásabb” „felvilágo-sodottabb” „csuhásbutítás”-tól még meg nem fertőzött tájakat.

Egész Délmagyarország legkedveltebb kéz-és arcbőr-finomítója a LEHRER-féle

ERZSÉBET-CRÉM,

mely a bőrt 2—3-szori bekenés után bársony-simává és üdévé teszi. Nem zsíros s ennél-fogva nappal is használható. Pörsenések, bőrrepedések és bőrkilütések ellen utó-lérhetően szer. Egy tégely ára 1 korona. 6 tégely rendelésénél bérmentesítés. Minden dobozban használati utasítás. 484-74-7

Kapható:

LEHRER ALFRÉD gyógyszerárában
KULA (Bács megye).

Krónika.

Miről beszél most minden ember
Fennen, közösen és alant ... ?
Miről ír cikket minden újság?
Miről dajol a lant — alant?
A tudós min téri a fejét most?
Szerelmes szívben mi a vágy?
Meggüstetni, letörni tégéd,
Husdrágaság, husdrágaság!

De nem ám a mészáros bácsik —
Kiket most a nép dühe bánit,
Hisz tudjuk, hogy nekik újévre
Arany János is jót kívánt.
Nem, mint a sanda mészáros, hogy
Nem oda néz, ahova vág;
Mi csak tégéd ütünk, — csak tégéd
Husdrágaság, husdrágaság!

Mikép lehet, hogy a marháknak
Az ára manap oly magas?
Fognak talán a földtekéről?
Vagy az körükben a panasz. —
Hogy nem becsülték meg eléggé
A jó marhát? — Ez tán a vád? —
Kalapot is emelünk nekik,
Csak ne legyen husdrágaság!

De nemesak a marhák — a „marhák”
Mint Ujházi bá' mondáná, —
Borju- és ah! a sertéshad is
Röfögi, bögi, zengi rá:
„Nem, nem leszünk mi olcsó áruk,
Mi nemes husadó család!
Amig a mi husunkból esztek,
Lesz drágaság, husdrágaság!”

Nem oda kedves marhák, borjuk,
Nem oda sertés s juhsoport!
Felejtitek, hogy van közgyűlés —
Elveri rajtatok a port!
Hatósági huszékét állit
S örvend ellenség, jóbarát,
Hogy letörlek ... hogy nem lesz többé
Husdrágaság, husdrágaság!

Lám Léván négy napon belül lett
Hatósági huszék! Hamar
Meglesz nálunk is: négy esztendőn
Belső, ha nem lesz más zavar. —
Es akkor, mint Szombathelyen, vagy
Sopronban — itt is lesz ebéd,
Melyen mosolyogva esszük, isszük
Az olcsó husnak — jó levét!

(—)

REGÉNY.

KLEOPATRA.

A villa, melyben laktak, hasztalanul volt nagy, még sem volt a Saramirof palota s így akaratlanul is egymás közelében kellett élniök. Kleopatra szobája, ha nem neki szánták volna lakásul, Irénnek a legalkalmasabb ruhátáru szolgálhatott volna. A hercegné ide rakhatta volna mindennemű ruháit, s itt tanácskozhatott volna naponkint az öltözékeinek felügyeletével és rendbentartásával megbízott francia szobaleánnyal.

Mínt hogy Saramirof ezen szobát sógor-nője lakosztályának választotta ki, Irén kénytelen volt Lujza kisasszonyt egy nagy, de rosszul megvilágított, az udvarra néző helyiségbe száműzni. A szobalány szüntelenül a rossz világítás ellen panaszkodott, ami miatt nem tudott jól varrni. E naponkinti siránkozás kétségbe ejtette a fiatal asszonyt, aki ahelyett, hogy hallgatást parancsolt volna, nővéreire kezdett nehezteni. Ha ő nem volna nála, a kellemetlenséget elkerülhetné.

Lassan-lassan valóságos ellenszenv támadt lelkében Kleopatra ellen, s azon tanakodott, hogyan menekedhetnék meg tőle.

Egyetlen módja volt csak ennek: Kleopatrának férjhez kell mennie. Azért el is követett mindent, hogy ezt megértse nővérel. De Kleopatra anyira értett ahhoz, hogy mindent meg mondasson magának és mindent tettesen magával, anélkül, hogy nem tetszésének adjon kifejezést, hogy sem-

mit sem érthettek meg vele kerülő utakon. Nyíltan kellett tehát beszélni.

Irén azonban hasztalanul akarta ezt többször megtenni, az utolsó pillanatban mindig meghátrált. Hogyan is mondhatná vagyontalan nővérenek a szemébe: „te untatsz, utamba vagy és mert nem tehetlek az ajtó elé, menj férjhez, hogy lerázhassalak a nyakamról.”

Természetes, hogy ez lehetetlen volt. Iréne tehát lemondott a közvetlen támadásról; de megfogadta, hogy a legelső kínálkozó alkalmat meg fogja ragadni.

Neutof úgy jött el Czarszkoje Szelóba, akár csak Pétervárra. Ez a férfi, aki sohasem hagyta el vidéki kastélyát, aki tizenkét éven át még csak nem is álmodott arról, hogy a város levegőjét szívja majd magába, oly világi lett, akárcsak valami fiatal kamarás. A palotában nagyon szerették, s így gyakran az estéket is ott töltötte. Szívesen tette meg látogatási körutját, mely rendszeren Saramirof herceg házában végződött.

Irén ki nem állhatta. Mióta észrevette, hogy Kleopatra kedvéért járt hozzájuk, a legföltünőbb módon mellőzte. A vén tábornok is azon emberek közé tarozott, akik csak azt látják meg, ami nekik tetszik: továbbra is rendkívüli szeretetreméltó volt a hercegnővel és mindkét nővért egyformán árasztotta el virágcsokrokkal és cukrozott gyümölcsessel.

Irén, aki szerette az ajándékokat, a csokrokat, cukorkákat mosolyogva fogadta és a keserűséget mind Kleopatra számára tartogatta, aki szerinte felelős volt, új, rosszkorjött udvalójának buzgalmaért. Csak Jobban neheztelt rá.

Neutoftól sem szabadulhatott meg könnyebben mint Kleopatrától. A menyecske haragja már lázongott. Tehetetlensége fölötti dühében a véletlen hozta meg neki a megoldás módozatát.

A Saramirof kert fái alatt Irén rendes társasága volt együtt, délután négy óra felé. A geranium ágyakra forrón süttött a nap s hogy a látogatók meg ne süljenek, négy fa közé nagy ponyvát kellett kifeszíteni, hogy nagyon is kívánatos árnyékot vessen a gyepre. Hosszu, barátságos csevegés után Neutof bucsuzott Kleopatrától és szokása szerint kezét csókolta neki, mire az egyik jelenlévő nő így szólt Irénhez:

— Nézze csak a tábornokot, nem megindító-e az a vonzalom, melyet nővére iránt tanusít. Mintha imádná. Csak ezek az öreg, nemes lelkek képesek ennyi tisztelettel övezni a nőt. Ehhez napjaink fiatalsága már nem ért.

Kleopatra elkísérte öreg barátját a ka-puig, majd lassu lépésekkel tért vissza. Irén tekintete tetőtől talpig méregette... Nagyon szép volt; igen, de nagyon hideg, nagyon érzéktelen is... De talán zavarba ejthetnék, ha ügyesen látnak hozzá. Ki tudja? Talán a büszkeség vértetének is vannak rései...

Irén két napig várt, valami ösztöszertüen azt sugta neki, hogy a dolgokat a valószínűség mázába kell takarni. Ha negyvenöle óráat vár, ezzel az esemény a multba toódik s a valószínűség meg lesz. Egy este, mikor a palotából haza érkezett, Kleopatra nővérét a saját szobájában, az íróasztal előtt ülve találta, előtte két, három megkezdet regénynyel.

(Folyt. köv.)

Kölcsey-utca 243-ik szám alatt az emeleten négy nagy s egy kisebb szobából álló

487-7-6

úri lakás

áthelyezés miatt azonnal vagy november 1-re 900 korona évi bérért

kiadó.

Bővebb felvilágosítást nyújt Szántó András pedellus Kossuth-utca 18. sz.

Maklatur

papiros
100 kiló
12 korona
kapható lapunk kiadóhivatalában
Rákóczi-utca 20.

Uj házban

3 utcai és egy udvari szobából álló lakás minden mellékhelyiséggel

kiadó
VI. kör, Ódor-utca 132. szám.

496-4-1

A főtisztelendő Papság figyelmébe!

Tisztelettel értesítjük a Kalocsamegyei főtisztelendő Papságot, hogy alantjegyzett nyomtatványok egyházmegyénkben előirt szöveggel raktárunkon készen állanak s így azon kellemes helyzetben vagyunk, hogy megrendelés esetén azokat postafordultával szállíthatjuk. Megrendelésnél elegendő a raktári szám jelzése.

Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára		Rak-tári sz.	A nyomtatvány megnevezése	Ára	
		kor.	fill.			kor.	fill.
1	Kereszteltek anyakönyve (merített papíron)	ivenként	08	19	Kivonat a kereszteltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
2	Bérmáltak anyakönyve	"	08	20	Születési bizonyítvány polgári házasságkötéshez	50 drb	1
3	Egybekeltek anyakönyve	"	08	21	Bérmacédula	50 drb	20
4	Meghaltak anyakönyve	"	08	22	Kivonat az egybekeltek anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
5	Misealapítványok naplója	"	05	23	Kivonat a meghaltak anyakönyvéből (mer. papír)	50 drb	1 50
6	Cselekvő és szenvedő állapot az alapítványozott szent misék pénztáráról	"	06	24	Családi értesítő	50 drb	1 50
6a	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, beliv	"	06	25	Eljegyzési értesítés	50 drb	1
6b	Számadás az alapítványozott szent misék pénztáráról, küliv	"	06	25b	Insinuatio sponsalium	50 drb	1
7	Kegyves alapítványok naplója	"	05	26	Dimissio	50 drb	1
8	Kegyves alapítványok pénztári számadása beliv	"	06	27	Alapító levél	25 drb	1
8a	" " " " küliv	"	06	28	Nyugtanyakönyvecske az egyh. pénzt. adósa számára	25 drb	1
9	Templompénztári napló	"	05	29	Tabell. Relatio de Visitatione Vice archi diacon.	10 péld.	40
10	Templompénztári számadás küliv	"	06	30	Latin misejegyzék	10 iv	40
10a	" " " " beliv	"	06	31	Párbér napló	10 iv	40
11	Relatio de statu Parochiae	10 péld.	40	32	Kötelezvény	50 drb	1
12	Consignatio conjugum in divortio viventium	"	40	33	Gyónó cédula	50 drb	2
13	Consignatio illorum, qui religionem mutarunt	"	40	34	Esketési bizonyítvány anyakönyvi bejegyzéshez	50 drb	1
14	Consignatio mixtorum matrimoniorum	"	40	35m	Eljegyzési szerződés (magyar szöveg)	50 drb	1
15	Tabell. conspectus matrimoniorum mere civil.	"	20	35n	" (német szöveg)	50 drb	1
16	Értesítvény népoktatási intézetekről	"	40	35b	" (bunyevác szöveg)	50 drb	1
17	Informatio de Capellanis	"	30	36	Jegysek anyakönyve (merített papír)	ivenként	08
18	Informatio de Parochis	10 péld.	40	37	Hirdetési bizonyítvány	50 drb	1
				38	Rapulare	10 iv	60
				39	Iktató- és kiadókönyv	100 iv	2 50

Ki nyomtatvány-szükségeit nálunk szerzi be, nemcsak olcsón és gyorsan jut izléses nyomtatványokhoz, hanem ez által a keresztény eszméknek sajtó útján való terjesztését is elősegíti, miért is kérjük a főtisztelendő Papság kegyes pártfogását.

Szabadka, 1908 július 1.

A Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat m. sz. IGAZGATÓSÁGA.

Izzadás ellen

Láb-, kéz-, hónalj-

Ártalmatlan, gyorsan hat, feltűnő eredmény, büzt mulaszt, feldörzsölést megszüntet és megakadályoz, könnyű száraz járást biztosít.

Egy nagy tégely 1 kor. Egy kis tégely 60 fillér.

Reform-kenőcs.

Kapható: Ifj. Illés Antal gyógyszerésztárában Szabadkán.

416-58

Nyomatott a kiadótulajdonos, Szabadkai Nyomda- és Hirlapkiadó-vállalat mint szövetkezet könyvnyoradjában.